

Souhrnná teritoriální informace:

Jordánsko

Velvyslanectví ČR v Ammánu 19. 5. 2022 16:41

Jordánské hášimovské království je samostatným státem od roku 1946, vzniklo na bývalém britském mandatorní území Zajordánsko. Vládne mu rod Hášimovců, současným králem je Abdulláh II. V rámci Jordánska má velmi významné postavení a zemi aktivně reprezentuje i v zahraničí. Dle jordánské ústavy králi náleží výkonná moc, kterou vykonává prostřednictvím ministrů, zákonodárnou moc sdílí s parlamentem, složeným z volené Sněmovny a Senátu, jehož členy sám jmenuje. Jordánský justiční systém tvoří vedle civilních také náboženské soudy. Jordánsko je tradiční obchodní křižovatkou Blízkého východu, jeho pětimilionová metropole Ammán je pátým největším městem arabského světa a třetím nejoblíbenějším sídlem pro regionální pobočky mezinárodních korporací. Rozloha i počet obyvatel Jordánska jsou srovnatelné s Českou republikou. Velikost jordánské populace byla přitom původně několikanásobně menší, prudký nárůst způsobily silné uprchlické vlny z okolních států – Sýrie, Iráku a dlouhodobě Palestiny, což přineslo výrazné dopady na veškerou infrastrukturu země.

Dlouhodobě se zhoršující ekonomickou krizi, úzce spojenou i s neustálým odkládáním zásadních politických a ekonomických reforem, ještě posílily dopady pandemie. Nezaměstnanost dosáhla rekordních čísel a zadlužení státu přesáhlo 100 % HDP, přičemž návrat k předchozí úrovni probíhá pomalu. Oživení ekonomiky nastartovala hlavně obnova turistického ruchu i s ním spojených služeb a maloobchodu v druhé polovině roku 2022. Nízká diverzifikace ekonomiky v kombinaci s výraznou závislostí na dovozech ve většině oblastí jsou příčinou slabé odolnosti vůči vnějším vlivům. Jordánský rozpočet je dlouhodobě deficitní a závislý na přílivu zahraničních darů a grantů, kromě státních donorů se Jordánsku dostává výrazné podpory i od Světové banky, Mezinárodního měnového fondu či Evropské banky pro obnovu a rozvoj. Tyto instituce zároveň naléhají na realizaci reforem, ať už jde o restrukturalizaci ztrátového energetického sektoru, snížení byrokratické zátěže a nákladů na státní správu, nový investiční zákon nebo dokončení revize daňového systému. K otočení kormidla směrem

k růstu jsou navíc potřeba také rozsáhlé investiční aktivity, k nimž v zemi ale chybí potřebný kapitál. Je životním zájmem Jordánska, aby se odhodlalo k potřebným reformám, zlepšilo investiční prostředí a přesunulo finance od dotací k investicím. Ve chvíli, kdy to nastane, je třeba být u toho, protože to také znamená řadu zajímavých příležitostí v oborech, kde má ČR rozhodně co nabídnout.

Z pohledu ČR je dlouhodobě perspektivní obranný sektor, do něhož směřuje třetina rozpočtu a který oceňuje dobré zkušenosti se spoluprací s českými firmami. Jordánsko postrádá významnější ložiska ropy nebo zemního plynu, větší nezávislost na zahraničních zdrojích mu nabízí ideální přírodní podmínky pro solární a větrnou energetiku, příležitosti se nabízí i v oblasti energeticky úsporných řešení. Nárůst spotřeby vody a její tenčící se zásoby v 2. nejsušší zemi světa činí životně důležitým sektorem vodohospodářství ve všech

Základní údaje		
Hlavní město	Ammán	
Počet obyvatel	11,20 mil.	
Jazyk	arabština, angličtina široce rozšířená	
Náboženství	islám (95 %), křesťanství (4 %), ostatní (1 %)	
Státní zřízení	konstituční monarchie	
Hlava státu	Abdulláh II.	
Hlava vlády	Bisher Al-Khasawneh	
Název měny	jordánský dinár (JOD)	
Cestování		
Časový posun	+ 1 hodina	
Kontakty ZÚ		
Velvyslanec	JUDr. Josef Koutský	
Ekonomický úsek	Mgr. Zuzana Benešová	
Konzulární úsek	Mgr. Jana Kostrounová, Ph.D.	
CzechTrade	ne	
Czechinvest	ne	
Ekonomika		2021
Nominální HDP (mld. USD)	107,2	
Hospodářský růst (%)	2,5	
Inflace (%)	1,4	
Nezaměstnanost (%)	22	

jeho aspektech. Modernizace zemědělského sektoru, závislého na zavlažování, je jednou z hlavních vládních priorit i kvůli zájmu na větší potravinové bezpečnosti. K naplňování potenciálu, který Jordánsku přináší poloha na rozhraní Evropy, Afriky a Asie včetně přístupu k Rudému moři, mu chybí dostatečná a kvalitní vnitrozemská infrastruktura. Jediná fungující železnice je zastaralá, silniční výstavbu stále zákon omezuje pouze na místní firmy. Vysoká míra i kvalita technického vzdělání Jordánců je jedním ze stimulů rychlého rozvoje ICT sektoru, přičemž Jordánsko se netají ambicemi stát se regionálním informačním hubem.

Kapitoly a podkapitoly:

1 Základní informace o teritoriu

- 1.1 Systém vládnutí a politické tendence v zemi
- 1.2 Zahraniční politika země
- 1.3 Obyvatelstvo

2 Ekonomika

- 2.1 Základní údaje
- 2.2 Veřejné finance a státní rozpočet
- 2.3 Bankovní systém
- 2.4 Daňový systém

3 Obchod a investice

- 3.1 Obchodní vztahy
- 3.2 Přímé zahraniční investice
- 3.3 FTA a smlouvy
- 3.4 Rozvojová spolupráce
- 3.5 Perspektivní obory (MOP)

4 Kultura obchodního jednání

- 4.1 Úvod
- 4.2 Oslovení
- 4.3 Obchodní schůzka
- 4.4 Komunikace
- 4.5 Doporučení
- 4.6 Státní svátky

5 Základní podmínky pro uplatnění českého zboží na trhu

- 5.1 Vstup na trh
- 5.2 Formy a podmínky působení na trhu
- 5.3 Marketing a komunikace
- 5.4 Problematika ochrany duševního vlastnictví
- 5.5 Trh veřejných zakázek
- 5.6 Platební podmínky, platební morálka a řešení obchodních sporů
- 5.7 Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria
- 5.8 Zaměstnávání občanů z ČR
- 5.9 Veletrhy a akce

6 Kontakty

- 6.1 Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu
- 6.2 Praktická telefonní čísla (záchranka, policie, požárníci, infolinky, apod.)
- 6.3 Důležité internetové odkazy a kontakty

1 Základní informace o teritoriu

Podkapitoly:

[1.1 Systém vládnutí a politické tendence v zemi](#)

[1.2 Zahraniční politika země](#)

[1.3 Obyvatelstvo](#)

1.1 Systém vládnutí a politické tendence v zemi

Jordánské hášimovské království (Al-Mamlaka al-urduníja al-hášimíja) je konstituční monarchií, která navázala na emirát Zajordánsko, ustanovený v roce 1921 v čele s rodem Hášimovců jako britské mandatorní území. Jordánsko získalo svou nezávislost pod novým názvem v roce 1946, kdy se stalo královstvím, jemuž nadále vládnou Hášimovci. Od roku 1999 je jordánským králem Abdulláh II. Král jako hlava státu rozpouští parlament a vyhlašuje volby, je také hlavním velitelem ozbrojených sil. Jordánský parlament je dvoukomorový, horní komorou je Senát, jehož členy jmenuje i odvolává král, místa poslanců Sněmovny jsou obsazována na základě voleb. Premiéra jmenuje král na doporučení Sněmovny, další členy vlády pak na základě doporučení premiéra. Značný vliv na dění v Jordánsku mají tradiční kmeny a rody. Výrazná většina poslanců ve Sněmovně vzešlé z voleb v listopadu 2020 jsou bezpartijní, byť kandidovali za jednotlivé politické strany, z nichž žádná nemá naději na získání dominantního postavení. I proto má prakticky každá vláda relativně vratké postavení, dochází k velmi častým obměnám ministrů i samotných premiérů. Také Jordánsko čelí tlaku islamistické radikalizace, vlivné hnutí Muslimské bratrstvo je přítom od roku 2020 zakázáno.

1.2 Zahraniční politika země

Jordánsko se zejména v rámci regionu profiluje jako prozápadně orientovaná země. Dlouhodobě strategický a velmi rozvinutý je jeho vztah se Spojenými státy americkými, a to jak v bezpečnostní, tak obchodní a rozvojové rovině. Největším donorem je ale Evropská unie, která se nicméně v zemi netěší adekvátnímu povědomí, Jordánsko stále více akcentuje přímé vztahy s jednotlivými státy, zejména se jedná o Německo a Francii, které jsou zde velmi aktivní zejména v rozvojové pomoci pod svou vlastní vlajkou. I kvůli koloniální minulosti udržuje Jordánsko úzké vazby s Velkou Británií, mj. bezprostředně po jejím vystoupení z EU spolu uzavřely dohodu o volném obchodu. Klíčové jsou vztahy se zeměmi Zálivu, jež jsou rovněž významným poskytovatelem finanční pomoci, a to zejména s ohledem na množství uprchlíků z okolních zemí, které Jordánsko postupně přijalo, a také hlavní zdrojem zahraničních investic. Geopolitickou situaci samostatného Jordánska kontinuálně ovlivňuje především palestínsko-izraelský konflikt. Jordánsko má od roku 1994 podepsanou mírovou dohodu s Izraelem, jordánský král je správcem muslimských a křesťanských svatých míst v Jeruzalémě. Po podpisu tzv. Abrahámovských dohod mezi Izraelem a dalšími arabskými zeměmi se nicméně jordánská regionální pozice postupně mění. Jednou z reakcí je utužování vztahů s Egyptem a Irákem, a to jak v politické, tak i ekonomické rovině. Jordánsko má poměrně aktivní vztah s Ruskem, kromě obchodu ho spojuje otázka ochrany severní jordánské hranice se Sýrií.

1.3 Obyvatelstvo

Jordánsko má v současné době zhruba 11 miliónů obyvatel, z nichž téměř třetina (zahraniční pracovní síly a uprchlíci) nemá jordánské občanství. Počet obyvatel se za posledních padesát let se zvětšil pětinašobně, ještě v roce 2005 byl oproti současnému stavu poloviční. Přes 97 % všech obyvatel jsou Arabové, více jak dvě třetiny z nich palestinského původu. V Jordánsku průměrně připadá 115 obyvatel na kilometr čtvereční, nicméně vzhledem k tomu, že přes 90 % lidí žije ve městech, z toho více než polovina přímo v oblasti hlavního města Ammánu a většinu území tvoří poušť, je obyvatelstvo rozmístěno velmi nerovnoměrně především v severozápadní části země. Státním náboženstvím je islám sunnitského směru (94 %), v zemi žijí i křesťané především pravoslavného vyznání (4 %), další 2 % obyvatel jsou šiití či drúzové. Průměrný věk v Jordánsku nedosahuje ani 24 let. Vzhledem k velmi mladé populaci a nízké zaměstnanosti žen (pracuje přibližně jedna ze sedmi starších 15 let) je ekonomicky aktivních cca 2,6 miliónu obyvatel. Gramotnost jordánských občanů se blíží 100 %.

Rychlý nárůst počtu obyvatel přitom vytváří enormní tlak na jordánskou infrastrukturu od (zejména základního) školství a zdravotnictví po zásobování vodou a elektřinou a je způsobený nejen přetrvávající vysokou porodností, ale z velké části i opakovanými přílivy uprchlíků z okolních států v průběhu celé historie Jordánska. OSN formálně stále v Jordánsku registruje jako uprchlíky přes 2,2 miliónu Palestinců a spravuje pro ně deset uprchlických táborů, v nichž jich žije 370 tisíc. Během války v Iráku dorazil do Jordánska přes milión Iráčanů, nyní je OSN v zemi registrováno necelých 70 tisíc iráckých uprchlíků, část zemi již opustila a další se etablovala do jordánské společnosti především ekonomicky, čímž někteří dosáhli i na jordánské občanství. Dle oficiálních vládních údajů se v Jordánsku nachází 1,2 miliónu Syřanů. Úřad Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky přitom registruje v Jordánsku přes 673 tisíc syrských uprchlíků (ve více než polovině případů jde o nezletilé děti), z nichž pětina žije ve třech uprchlických táborech. Další se povětšinou integrovali do chudší části jordánské populace. Nezanedbatelnou část obyvatelstva tvoří manuální pracovníci především z Egypta (více jak 1 milión) a z jihovýchodní Asie (především Filipíny a Srí Lanka).

2 Ekonomika

Podkapitoly:

[2.1 Základní údaje](#)

[2.2 Veřejné finance a státní rozpočet](#)

[2.3 Bankovní systém](#)

[2.4 Daňový systém](#)

2.1 Základní údaje

Jordánsko je rozvíjející se, málo diverzifikovaná a i v rámci regionu Blízkého východu malá ekonomika. Zejména díky obnově turistického ruchu a souvisejících služeb, maloobchodu a restartu stavebnictví se jordánské HDP vrátilo v roce 2021 k růstu. Vzhledem k předchozímu propadu v roce 2020 růst o 2,5 % svědčí o pomalém tempu oživování ekonomiky. Pokračovat by měl ale i nadále, překročení hodnoty 3 % dříve než v roce 2023 by ale vzhledem k stavu jordánské ekonomiky a odkládání potřebných reforem bylo nečekaným překvapením. Oficiální nezaměstnanost klesla z rekordních 25 % na 22 %. I přes snahy o snížení veřejného dluhu tím, že z něj byly formálně vyděleny miliardové dlužné částky státního energetického koncernu, fondu sociálního zabezpečení a další položky, se drží jeho výše přes 100 % HDP. Jordánský rozpočet je trvale deficitní a existenčně každý rok spoléhá na zahraniční finanční pomoc. Důležitým zdrojem přílivu hotovosti jsou remittance od Jordánců pracujících v zahraničí, a to zhruba ve výši 1 mld. JOD (přibližně 1,4 mld. EUR) ročně. Výraznějším zvyšování cen v důsledku války na Ukrajině vláda brání regulací cen základních potravin i pohonných hmot. I tak by se mohla inflace za rok 2022 přiblížit 4 %, což je výrazný rozdíl oproti předchozím letům.

Jordánsko dlouhodobě trápí nedostatek kapitálu, ať už soukromého či pro veřejné investice. Jordánská ekonomika je výrazně orientovaná na služby, jež dlouhodobě vytváří až 2/3 HDP a zaměstnávají 3/4 ekonomicky aktivních obyvatel. Klíčovým segmentem je turismus, včetně zdravotnického, dále pak finanční služby, maloobchod, doprava, narůstá podíl ICT. Průmysl se na HDP podílí cca 20 %, ač v roce 2020 zažil dramatický propad o téměř třetinu, následující rok přinesl zásadní pozitivní změnu v podobě 37 % růstu, který by měl, byť v menší míře, pokračovat i nadále. Hlavní podíl na tom má chemický průmysl, který v roce 2021 výrazně posílil a stal se i hlavním tahounem jordánské exportu. Po chemickém je významný potravinářský průmysl, byť nezvládá pokrýt potřeby země ani z části. Je to způsobeno mj. tím, že zemědělství má obtížné geografické podmínky a vyžaduje umělé zavlažování. Spotřebuje cca 2/3 dostupné vody, přitom generuje jen cca 5 % HDP. Jednou z priorit je jeho modernizace a navýšení vlastní produkce potravin. Jordánsko dováží 98% potravinových položek a 97 % energetických zdrojů. Kromě ropy, plynu a potravin se nejvíce dováží osobní auta a další dopravní prostředky, strojírenská zařízení, elektronika, farmaceutika a další chybějící suroviny, např. ocel. Jordánsko vyváží (i vyrábí) relativně úzký sortiment zboží, což snižuje benefity jeho poměrně kvalitní sítě obchodních dohod, zvyšuje riziko plynoucí z výkyvů mezinárodní poptávky i nabídky a způsobuje i značně zápornou obchodní bilanci. Hlavními vývozními položkami jsou potaš a fosfáty (a produkty z nich), obecně chemické produkty a textil. Země je největším vývozcem fenolových derivátů na světě.

Ukazatel	2019	2020	2021	2022	2023
Růst HDP (%)	3,8	-5,1	2,5	2,7	3
HDP/obyv. (USD/PPP)	9 810,00	9 380,00	9 720,00	10 200,00	10 530,0
Inflace (%)	0,8	0,3	1,4	3,4	2,7
Nezaměstnanost (%)	19,1	25	22	18	17,5
Export zboží (mld. USD)	8,3	7,8	8,2	8,5	8,7
Import zboží (mld. USD)	19,1	14,3	18,6	21,5	23,5
Saldo obchodní bilance (mld. USD)	-8,7	-7,4	-9,5	-10,5	-11,1
Průmyslová produkce (% změna)	1,5	-30	37	9	3,2
Populace (mil.)	10,6	10,8	11	11,2	11,5
Konkurenceschopnost	57/63	58/63	49/64	N/A	N/A
Exportní riziko OECD	05.VII	05.VII	05.VII	N/A	N/A

Zdroj: EIU, OECD, IMD

2.2 Veřejné finance a státní rozpočet

Jordánský rozpočet je dlouhodobě deficitní, schodek za rok 2022 se očekává okolo 9 %. Hlavními zdroji státní pokladny jsou daně a zahraniční pomoc. Na příjmy z daní státní rozpočet spoléhá z více než dvou třetin, peníze z darů a půjček pak tvoří cca 10 % očekávaných příjmů státního rozpočtu. Zvýšení daní je v současné situaci kontroverzní téma, byť bude zřejmě v dohledné době nezbytné - překvapení z roku 2021, kdy nový systém výběru daní přinesl neočekávaně pozitivní efekt (včetně o 2 % nižší deficit), se již zřejmě opakovat nebude. Sociální napětí už přitom výrazně zvýšilo byť jen částečné zmírnění rozsáhlých dotací na ceny elektřiny a vody v roce 2022, které jsou přitom jednou z trvalých zátěží jordánské státní kasy. Novinkou rozpočtu je od roku 2022 plánovaná příjmová položka daní z grantů, je přitom očekávána částka ve výši minimálně 100 mil. EU ročně. Největší část rozpočtu směřuje k bezpečnostním složkám (30 % + navíc cca 15 % na armádní penze) a státní správě (25 %). Dluhová služba si pravidelně žádá cca 15 % rozpočtu. Na kapitálové výdaje je v roce 2022 vyčleněno o 43 % více než v předchozím roce (nyní cca 1,5 mld. JOD, tedy téměř 2 mld. EUR). K snížení státního dluhu ze 122 % HDP v roce 2020 na 101,9 % v roce 2021 došlo vydělením částky týkající se státního energetického koncernu NEPCO (nyní téměř 7 mld. USD), dluhu Fondu sociálního zabezpečení a dalších položek. Polovina zahraničního dluhu je u soukromých věřitelů, zbytek jsou zvýhodněné půjčky od států i mezinárodních institucí jako je Mezinárodní měnový fond nebo Světová banka. Devizové rezervy centrální banky se aktuálně blíží 21 mld., bey zlata pak 15 mld. USD.

Veřejné finance	2021
Saldo státního rozpočtu (% HDP)	-6,7
Veřejný dluh (% HDP)	101,9
Bilance běžného účtu (mld. USD)	-3
Daně	2022
PO	20 %
FO	5 - 30 %
DPH	16 %

2.3 Bankovní systém

Bankovní sektor v Jordánsku vytváří zhruba 18 % HDP. Klíčovým předpisem je Banking Law No.28/2000, který mj. specifikuje odlišné podmínky pro islámské banky. Dohled nad finančním trhem uplatňuje centrální banka, uděluje i licence pro bankovní činnost. Z hlediska měnové politiky je esenciální dlouhodobé navázání jordánského dináru na americký dolar v kurzu 0,71 JOD za 1 USD. Během pandemie se snížila úroveň základní úrokové sazby na historické minimum 2,5, v současné chvíli je 3,25 %. V Jordánsku nyní působí 20 bankovních domů. Pět z nich je zahraničních, přičemž z nearabských na trhu zůstala už jen CitiBank. Na trhu jsou 4 islámské banky, z toho jedna zahraniční.

Jordánský bankovní sektor vznikl v roce 1948, kdy Arab Bank, první soukromá finanční instituce v arabském světě, přesunula své hlavní sídlo do Ammánu. Nadále je největším bankovním ústavem v Jordánsku (cca 60 % veškerých bankovních aktiv). Disponuje více než 200 pobočkami na pěti kontinentech (včetně Londýna, Frankfurtu nebo Singapuru), z toho 81 v Jordánsku. Bank of Jordan je komerční banka s více než 100 poboček, z toho 18 se nachází na palestinských územích. Arab Jordan Investment Bank (AJIB) má 36 poboček v Jordánsku a jednu na Kypru. Od roku 2006 má stejnojmennou dceřinou společnost v Kataru, v roce 2010 se udalo přidružení s Jordan International Bank se sídlem v Londýně, která se primárně zaměřuje na financování obchodu, a v roce 2022 AJIB převzala jordánskou pobočku National Bank of Kuwait. Capital Bank vznikla jako Export & Finance Bank v roce 1995 a specializuje se na kompletní servis pro firmy v Jordánsku a Iráku, přičemž vlastní i 61 % podíl v National Bank of Iraq a dále nově v roce 2022 převzala jordánskou pobočku Sociétés Générale. Jordan Kuwait Bank založila v roce 1976 skupina jordánských a kuvajtských investorů. Jako první v zemi zavedla elektronické bankovníctví. Kromě Jordánska má pobočky na palestinských územích a na Kypru. Cairo Amman Bank má rovněž pobočky na palestinských územích, a dále také v Bahrajnu.

2.4 Daňový systém

Jordánský daňový systém je poměrně nepřehledný, problémem je zejména velké množství různých výjimek i jeho časté změny. Dokončení revize jordánské daňové politiky je i jedním z hlavních požadavků MMF v oblasti ekonomických reforem. Vzhledem k stavu státních financí je specifickou složkou daní z příjmu národní příspěvková daň určená na splácení státního dluhu v rozsahu 1 – 7 %. Očekává se i všeobecné zvýšení daní, nicméně je stále odkládáno s ohledem na předpokládanou bouřlivou reakci velké části společnosti.

K platbě DPH je třeba se přihlásit při zdanitelném obratu nad 30 000 JOD. Základní DPH je 16 %, snížená mezi 0% - 10 %. Na některé, především luxusní zboží je výrazně vyšší. Daně z příjmu platí jednou za kalendářní rok fyzické osoby, které pobývaly v zemi 183 či více dní v roce, a to pouze z příjmů vzniklých v Jordánsku. Sazba je progresivní dle výše příjmu, nejnižší daň platí lidé s příjmy do 5 000 JOD, a to 5 %, její výše postupně narůstá až k 30 % u příjmů nad 1 mil. JOD. U právnických osob vzniká povinnost daňového přiznání automaticky registrací u ministerstva průmyslu, obchodu a zásobování, bez níž nelze v Jordánsku provádět podnikatelskou činnost ani jediný den. Lze si vybrat, zda bude uplatňována za fiskální či kalendářní rok. Základní daň, tj. platná pro sektory mimo výjimky, je 20 % + 1 % příspěvková národní daň. Některým odvětvím byla dočasně snížena, každoročně se však zvedá, aby v roce 2024 dosáhla standardní výše 20 %. Nejvíce platí banky (35 % + 3 %). Zcela specifická pravidla platí pro společnosti registrované ve speciálních svobodných zónách.

3 Obchod a investice

Podkapitoly:

[3.1 Obchodní vztahy](#)

[3.2 Přímé zahraniční investice](#)

[3.3 FTA a smlouvy](#)

[3.4 Rozvojová spolupráce](#)

[3.5 Perspektivní obory \(MOP\)](#)

3.1 Obchodní vztahy

Obchodní vztahy s EU

EU je nyní největším jordánským obchodním partnerem i zahraničním investorem (cca 55 % podíl), Jordánsko je 66. pro EU (2021). Obchodní obrat dosáhl v roce 2021 výše 3,7 mld. EUR, což reprezentovalo 16 % jordánského a 0,1 % EU obchodu. Jordánsko vyváží do EU především chemikálie, nerostné suroviny a strojírenské produkty. Z EU se dováží hlavně strojírenská zařízení, dopravními prostředky a potraviny.

	2017	2018	2019	2020	2021
Export z EU (mil. EUR)	3 711,20	3 293,20	3 428,80	2 996,00	3 307,70
Import do EU (mil. EUR)	323,9	273,6	320,5	361,1	408,1
Saldo s EU (mil. EUR)	-3 387,4	-3 019,7	-3 108,3	-2 635,0	-2 899,6

Zdroj: Evropská komise

Obchodní vztahy s ČR

Během pandemie došlo k poklesu vývozu z ČR, nicméně už 1. čtvrtletí roku 2022 přineslo nárůst o 36 % oproti stejnému období předchozího roku. Naproti tomu jordánský dovoz do ČR vzrostl od počátku pandemie více než desetinásobně díky jediné položce, kterou je odpad a šrot ze stříbra. V roce 2021 se na celkovém dovozu z Jordánska do ČR podílela z více než 90 % (což mimochodem vytvořilo i 12 % celkového jordánského dovozu do EU) a v konečném důsledku se díky tomu z pohledu ČR prvně dostala vzájemná obchodní bilance do záporných hodnot. Tím vznikl i hlavní rozdíl mezi saldem Jordánska s ČR a s EU - předtím byl mezi hodnotami dovozu a vývozu v obou případech více než desetinásobný, a to v neprospěch Jordánska. Dlouhodobě jsou hlavními vývozními položkami Jordánska do ČR textilní výrobky. Z ČR do Jordánska se vyváží především motorová vozidla, procesorové jednotky, střelné zbraně a inventury, nově se na přední příčky dostaly také dětské pleny a pneumatiky.

	2017	2018	2019	2020	2021
Export z ČR (mld. CZK)	1,4	1,1	2,7	1,0	0,8
Import do ČR (mld. CZK)	0,0	0,1	0,1	0,8	1,4
Saldo s ČR (mld. CZK)	1,3	1,1	2,6	0,2	-0,5

Zdroj: ČSÚ

Obchodní vztahy se zeměmi mimo EU

Jordánsko dováží 98 % svých energetických zdrojů a 90 % potravin, dále automobily, farmaceutika, elektrotechniku ad. Nejdůležitějším exportním artiklem jsou chemikálie, zejména potaš a fosfáty. Tradičním obchodním partnerem je USA, Indie, země Zálivu a narůstá podíl dovozu z Číny.

	2017	2018	2019	2020	2021
Export ze zemí mimo EU (mil. EUR)	17 021,6	16 925,4	15 925,7	14 243,3	15 364,6
Import do zemí mimo EU (mil. EUR)	2 673,5	3 294,6	3 640,7	3 755,6	3 647,0
Saldo se zeměmi mimo EU (mil. EUR)	-14 348,1	-13 630,8	-12 285,1	-10 487,7	-11 717,6

Zdroj: EIU, Eurostat

3.2 Přímé zahraniční investice

Vzhledem k nedostatku domácího kapitálu Jordánsko velmi potřebuje zahraniční investice, jejich příliv do země přitom ale klesal již před pandemií. V roce 2019 se dostaly na úroveň 1,5 % HDP, což bylo nejméně za posledních 20 let. Důvodem je především to, že zahraniční investoři naráží nejen na všeobecné komplikace, jako je byrokracie a nepřehledný systém předpisů, ale i řadu pravidel, které je znevýhodňují oproti místním a také i investorům z ostatních arabských zemí. Omezení se týkají vlastnictví pozemků, rozdíly jsou i v požadavcích na výši základního kapitálu (některé služby, stavebnictví, velkoobchod, maloobchod ad.). Pro některé sektory jsou zahraniční investice zakázány úplně, např. v případě pozemní dopravy a realitních služeb. S cílem přitáhnout zahraniční investice vzniklo v roce 2021 nové ministerstvo pro investice. V současné době je projednáván jím předložený nový investiční zákon (v platnosti zatím zůstává Investment Law č. 30 z roku 2014), jehož hlavním cílem má být především zlepšení situace právě pro zahraniční investory. Ti už ale nyní mají podstatně příznivější podmínky v rámci čtyřiceti soukromých a devět státem vlastněných svobodných zón, kde neplatí požadavky na podíl místního kapitálu či ve srovnání s běžnou praxí je mnohem snazší získání pracovních povolení pro zahraniční pracovníky. Zóny jsou zproštěny daňových povinností a lze také do nich bezcelně dovážet. Pokud podíl lokálních vstupů (surovin, komponentů, práce i třeba nákladů na energii) překročí 40 %, může zboží produkované v rámci zón získat místní původ a s ním i výhody plynoucí z jordánských preferenčních obchodních dohod. V Jordánsku nejsou (i dle statistik ČNB) žádné přímé zahraniční investice z ČR.

3.3 FTA a smlouvy

Smlouvy s EU

Hlavní smluvní základ pro obchod mezi EU a Jordánskem je asociační dohoda, která vstoupila v platnost v roce 2002 a zajišťuje preferenční zacházení v oblasti zboží, dále zahrnuje ustanovení týkající se veřejných zakázek, investic a ochrany práv k duševnímu vlastnictví. Na jejím základě se schází Asociační rada EU – Jordánsko i její podvýbor pro průmysl, obchod a služby. Jordánsko je partnerskou zemí jižní dimenze Evropské politiky sousedství a součástí systému celoevropsko-středomořské kumulace pravidel původu (tzv. Pan-Euro-Med kumulace). V roce 2016 byl uzavřen tzv. EU - Jordan Compact vztahující se k dopadům krize v Sýrii a v souladu s ním i vstoupila v platnost výjimka zjednodušující pravidla původu pro přístup jordánského zboží na trh EU firmám, které zaměstnávají syrské uprchlíky. Ačkoli v roce 2011 Rada EU přijela mandát pro sjednávání moderní Prohloubené a komplexní dohody o volném obchodu (DCFTA) s Jordánskem, jednání ještě nezačala kvůli nedostatečné připravenosti této země a v dohledné době se to ani neočekává. Malou náhražkou jsou zatím závazky k modernizaci ekonomických vztahů v rámci Partnerských priorit, přijatých v roce 2021.

Smlouvy s ČR

ČR uzavřela v roce 2017 s Jordánskem mezivládní Dohodu o hospodářské spolupráci, na jejímž základě byla ustavena Česko – jordánská smíšená komise pro ekonomickou spolupráci na úrovni ministrů obchodu, a zároveň také Dohodu o spolupráci při rozvoji mírového využití jaderné energie. Dohoda mezi ČR a Jordánskem o ochraně a podpoře investic z roku 1997 byla renegociována, nová verze platí od roku 2009. Smlouva o zamezení dvojímu zdanění vstoupila v platnost 2007. Od roku 2008 je v platnosti dohoda o spolupráci v oblasti cestovního ruchu, od 2009 dohoda o spolupráci mezi ministerstvy obrany obou zemí. Dále je platnosti Dohoda o kulturní a vědecké spolupráci (1978), Dohoda o spolupráci v oblasti zdravotnictví a lékařských věd (upravena 1995), dvoustranná vládní Dohoda o leteckých službách (1997) a Memorandum o porozumění v energetické oblasti (2015).

3.4 Rozvojová spolupráce

Jordánsko je jedním z největších příjemců mezinárodní pomoci na světě, a to především s ohledem na množství uprchlíků, zejména palestinských a syrských. Za poslední dekádu dle UNCR přijalo téměř 700 tisíc Syřanů. Jordánsku tak směřuje značná část pomoci na zvládnutí syrské krize v návaznosti londýnskou konferencí v roce 2016 a z šesti bruselských konferencí z let 2017 - 2022. Nejvýznamnějšími rozvojovými partnery Jordánska jsou EU (samostatně především Německo a Francie), USA, Japonsko, Kanada a státy Perského zálivu. Jordánsko podporují organizace OSN i mezinárodní finanční instituce, v čele s Mezinárodním měnovým fondem a Světovou bankou. Řadu samostatných aktivit v Jordánsku realizuje Evropská investiční banka, Evropská banka pro obnovu a rozvoj a KfW. V průběhu let se zahraniční pomoc stala nepostradatelným zdrojem rozpočtu, částka obdržená za posledních 15 let se blíží 30 mld. USD. Od začátku syrské krize poskytla jen EU Jordánsku více než 3,5 miliardy EUR. V návaznosti na systematickou podporu Jordánska v rámci Evropského sousedské politiky a nově uzavřené Partnerské priority EU přislíbila poskytnout dále Jordánsku na období 2021–2027 investiční granty ve výši 2,5 mld. EUR, k tomu ročně minimálně 164 mil. EUR přímé rozvojové pomoci a 80 mil. EUR navíc na zvládnutí syrské uprchlické krize. Rozvojová aktivita ČR se zaměřuje na sociální důsledky syrské uprchlické vlny formou konkrétních řešení - např. rekvalifikační kurzy pro uprchlíky, vybudování dětského centra v uprchlickém táboře Zaatar, komunitního centra pro uprchlíky v Zarqa a zdravotnické kliniky. V rámci „Pomoci na místě“ byly realizovány programy zaměřené na zdravotní péči a vzdělávání pro syrské děti. ČR financovala i zdravotnická zařízení pro uprchlíky na hraničních přechodech a speciální policejní úřadovnu pro vyřizování záležitostí uprchlíků. ČR pomáhá i prostřednictvím programu lékařské pomoci „MEDEVAC“ vysláním operačních misí českých lékařů.

3.5 Perspektivní obory (MOP)

► Energetický sektor

Jordánsko je z 98 % energeticky závislé na dovozu, na rozdíl od většiny zemí v regionu nemá Jordánsko vlastní významná ložiska ropy a plynu, jež používá i jako výhradní zdroje pro své tepelné elektrárny. Území z 90 % pokryté pouští, 330 slunečních dní v roce a silný vítr vytváří příhodné podmínky pro solární a větrnou energetiku. Aktuálním vládním cílem je přechod na energii z obnovitelných zdrojů alespoň z 15 % v roce 2030. Do jejich podpory a také úsporných technologií hodlá Jordánsko do roku 2025 investovat 85 mil. USD, polovina této částky je určena pro vybavení veřejných nemocnic solárními panely. Kvůli vysokým cenám elektřiny bez možnosti změnit dodavatele vzrůstá poptávka po alternativních řešeních i v malém rozsahu pro firmy, školy či domácnosti. Zajímavým precedentem může být plánovaná výstavba obří solární elektrárny v jordánské poušti, která by měla - výměnou za dodávky odsolené vody - dodávat elektřinu do Izraele. Ambicí být energetickou křižovatkou regionu Jordánsko realizuje i účastí na projektu dodávek plynu přes Sýrii do Libanonu či dohodou o výstavbě ropovodu mezi iráckou Basrou a jordánskou Akabou. V Jordánsku se nachází 5. největší zásoby ropné břidlice na světě. Jordánsko zvažuje i využití atomové energie.

► ICT

Už nyní tento sektor vytváří 13 % jordánského HD, očekává se další růst. Vláda podporuje ICT studijní obory i inkubátory v rámci univerzit. Ministerstvo digitální ekonomiky chystá program modernizace ICT infrastruktury a digitalizaci služeb státu. Rozvoj e-commerce je v Jordánsku zatím velmi nevyrovnaný, v podstatě až během pandemie se Jordánci naučili nakupovat přes internet, zatím především potraviny, nicméně nastartovaný trend vytváří řadu nových příležitostí v této oblasti. Do centra pozornosti se dostává kybernetická bezpečnost, o konkrétní nabídky možností ochrany se zajímá armáda, ostatní bezpečnostní složky i soukromé firmy. Především banky, ale i další instituce poptávají řešení pro bezpečnou správu dat. Armáda se kromě produktů v oblasti kybernetické bezpečnosti aktivně zajímá i o využití umělé inteligence pro obranné účely. Hlavní město Ammán připravuje strategii pro zavádění „smart city“, v první fázi se zajímá o digitální technologie pro veřejnou dopravu.

► Obranný průmysl

Na bezpečnost vynakládá Jordánsko 1/3 svého rozpočtu. Nákup výzbroje si jordánská armáda řeší s vysokou mírou autonomie sama, zájem má především o ruční střelné zbraně, střelivo, výbušniny, ale i vybavení a subdodávky pro vlastní výrobu armádních vozidel i dalšího vybavení. Vzhledem k rozsáhlým pouštním oblastem, v nichž se nachází, se také zajímá o sofistikované moderní technologie zejména pro kontrolu hranic, včetně prostředků ochrany proti jejich narušování drony a systémy pro průzkum nepřístupných oblastí. K uzavírání obchodů s místními i zahraničními dodavateli je oprávněna i armádou vlastněná společnost Jordan Design & Development Bureau (JODDB), která zastřešuje několik místních výrobních závodů na vojenské vybavení. JODDB je dlouhodobě spokojena se spoluprací s českými firmami a má zájem testovat nové zboží. Pro získání zakázek má největší efekt osobní prezentace a navázání kontaktů především na jordánském veletrhu SOFEX, jehož je JODDB spolupředátelem. Pro armádu může nakupovat i několik soukromých firem, které mají patřičnou vládní licenci. Kromě vojenské výbavy obecně roste poptávka po zabezpečovací zařízení pro soukromé domy i instituce, například kamerových či sofistikovaných protipožárních systémech.

► Vodohospodářský a odpadní průmysl

Na podporu udržitelnosti vodních zdrojů má v Jordánsku do roku 2025 směřovat částka ve výši 965 mil. USD. V zemi každoročně schází zhruba půl miliardy z potřebných 1,3 miliardy kubíků vody. Jordánsko aktuálně připravuje rozsáhlé projekty spojené s odsolováním mořské vody. Poptávány jsou recyklační a sanitační technologie vody, konkrétně nyní třeba pro základní školy. Jordánsko má speciální ministerstvo vody a zavlažování. To hodlá podporovat řešení pro zamezení plynutí včetně úspornějšího zacházení s vodou při výrobních procesech, a to zejména v zemědělství, které spotřebovává většinu vody. Hlavní příležitosti pro české v tuto chvíli jsou tedy v nabídce zařízení pro čištění a úpravu vody a technologii revitalizace odpadních vod. Největším jordánským vládním projektem pro nadcházející roky vůbec je Aqaba – Amman Water Desalination and Conveyance Project (AAWDC). Odsolovací zařízení v přístavu Aqaba na břehu Rudého moře by po úplném dokončení mělo produkovat 300 miliónů m³ pitné vody ročně, z toho většinu do Ammánu, který je přes 300 km vzdálen a leží téměř v tisíci metrech nadmořské výšky. Zpracování odpadu má být jednou z hlavních investičních aktivit v následujících letech pro jordánské ministerstvo životního prostředí. V Jordánsku se odpad zatím třídí zcela marginálně, u jordánských podnikatelů ale narůstá zájem o ekonomicky rentabilní recyklační technologie a příslušná zařízení.

► Zdravotnický a farmaceutický průmysl

Zdravotnictví v Jordánsku standardně vytváří téměř 10 % jeho HDP. V desetimiliónové zemi se nachází 115 nemocnic, z nichž je 67 soukromých. Jordánsko je oblíbenou destinací zdravotnického turismu, ročně do luxusních nemocnic a klinik zamíří přes čtvrt miliónu zahraničních klientů zejména ze států Zálivu a Severní Ameriky a utratí zde přes 1 miliardu USD. Zájem mají např. o

ortopedickou či kardiologickou péčí. Soukromé nemocnice kontinuálně investují do nejmodernějšího vybavení, mj. laboratorní diagnostické vybavení, přístroje pro dialýzu, novinky v oblasti plastické a transplantační chirurgie. Veřejné a armádní zdravotnictví se po pandemické zkušenosti chystá výrazně rozšiřovat počet lůžek i celých jednotek intenzivní péče. V souvislosti s nárůstem oblíbenosti zdravé výživy a péče o tělo zejména mezi mladou a aktivní populací se v Jordánsku rozšiřuje také prostor pro nabídku farmaceutických produktů, které jsou v souladu s těmito trendy.

► Zemědělský a potravinářský průmysl

Jordánsko dováží 98 % potravinových položek. Už tak slabé jordánské zemědělství dále devastují dopady klimatických změn, především sucha, ale i neobvyklé mrazy. Dlouhodobě proto nedokáže ani základním způsobem pokrýt potravinové potřeby prudce narůstající populace a je zcela závislé na dovozu. I relativně krátkodobé přerušení dodavatelských řetězců během pandemie posílilo volání po potravinové bezpečnosti, jejíž zajištění z vlastních zdrojů je pro Jordánsko dlouhodobě nedostižnou metou. Nejen vláda, ale i jordánská podnikatelé se zajímají o nová teritoria a zdroje pro dovoz potravin. Vzhledem k majoritní muslimské populaci Jordánska jsou důležité "halal" certifikáty. Příležitosti pro české firmy jsou tak především v možnosti dodávek produktů ze zeleniny a ovoce, přičemž na trhu je značná poptávka právě po jejich zamražené formě. Další žádanou komoditou jsou bramborový i kukuřičný škrob. Pomalu, nicméně soustavně narůstá v Jordánsku spotřeba klasického piva. Zároveň se zejména mezi mladou populací prudce zvyšuje oblíbenost ochuceného piva s nulovým obsahem alkoholu, které není zatíženo řadou omezení v podobě licencí na prodej a mimořádně vysokých cel a daní jako alkohol. Perspektivní oborem je akvakultura, jejíž rozšiřování by mělo být podporováno i přímými dotacemi a systémem bezúročných půjček, stejně jako hydroponické pěstování plodin. Ministerstvo zemědělství podporuje i rozvoj včelařství.

4 Kultura obchodního jednání

Podkapitoly:

[4.1 Úvod](#)

[4.2 Oslovení](#)

[4.3 Obchodní schůzka](#)

[4.4 Komunikace](#)

[4.5 Doporučení](#)

[4.6 Státní svátky](#)

4.1 Úvod

Jordánci jsou v obchodních záležitostech spíše konzervativní a neradi se rozhodují rychle. Důvěra a osobní kontakt jsou pro ně důležitou součástí obchodu a dávají jim obvykle přednost před rizikem, byť spojeným s vidinou většího či okamžitého zisku. Prioritou jsou pro ně dlouhodobé dobré vztahy, nicméně ani ty i v případě pozitivních zkušeností nespíchají rozvíjet dále. Úspěšně probíhající obchod nechají raději další dobu jet v zaběhlých kolejích, než začnou být nakloněni prozkoumávání dalších možností. Věci v Jordánsku potřebují svůj čas, dlouhé rozmýšlení či opožděné reakce na nabídky či dotazy neznamenaají automaticky nezájem a trpělivost se může rozhodně vyplatit.

4.2 Oslovení

Nejlepší příležitostí je určitě oslovení v rámci tematicky zaměřených akcí, jako jsou veletrhy, konference, podnikatelská fóra apod. Další cestou je nalezení důvěryhodného prostředníka, který již potřebnými osobními kontakty disponuje. V Jordánsku má váhu i oslovení a zprostředkování schůzky prostřednictvím zastupitelského úřadu. Možností je také požádat o spolupráci některou z místních obchodních komor. Přímé první oslovení e-mailem či telefonicky bez osobního kontaktu či doporučení není nijak nevhodné, ale využití výše zmíněných cest jednoznačně zvyšuje pravděpodobnost úspěchu.

4.3 Obchodní schůzka

Po projevení oboustranného zájmu je schůzku možné sjednat e-mailem, telefonicky, případně i přes WhatsApp, který je stále častějším, oblíbenějším a nejrychlejším komunikačním kanálem. Je vhodné se vzájemně detailně informovat, kdo přesně se schůzky zúčastní a případně specifikovat téma. Je zvykem si potvrdit schůzku den před jejím konáním a dostavit se na ni včas či dokonce s mírným předstihem. Výměna vizitek v úvodu je očekávanou samozřejmostí. Předání dárků není nutné, může být ale milou pozorností, vhodná je např. drobnost z českého skla, ovšem nikoli určená pro alkoholické nápoje, a rozhodně ne přímo alkohol. Počáteční odmítnutí daru je obvyklou zdvořilostí, očekává se, že budete naléhat na jeho přijetí. Přerušování jednání vyřizováním jiných záležitostí (především telefonáty) je celkem běžné a není to vnímáno jako neslušnost.

V Jordánsku pracovní týden začíná v neděli a končí ve čtvrtek. Navrhovat schůzku v pátek, který je hlavním svátečním dnem, je krajně nevhodné. Pokud to lze, je rozhodně lepší vyhnout se jednání během náboženských svátků (a to nejen Ramadánu). Schůzky se mohou konat jak v kancelářích, tak v restauracích. Pokud se jedná o schůzku v Jordánsku, je výběr místa schůzky vhodné nechat na jordánském protějšku. Pokud zvete jordánského partnera do restaurace v ČR, je důležité se ujistit, že menu nabízí i pokrmy, které nejsou v rozporu s islámskými pravidly pro stravování (jistota je ryba či zelenina).

Řada jordánských obchodníků studovala a pracovala v Evropě či USA, což usnadňuje vzájemné pochopení. Je možné se setkat s tím, že někteří z nich mají větší ambice, než nakonec dokáží zrealizovat. Nemusí jít přitom o snahu o podvod, ale spíše přecenění vlastních možností. Důležitá je pro Jordánce přátelská až velmi srdečná atmosféra jednání, očekávají se projevy vzájemné úcty. Váhavé ano ale také díky tomu může být i zdvořilým ne a nadšení projevované během jednání nemusí vyústit v reálné výsledky. Jednání o ceně může mít charakter smlouvání doprovázeného většími emocemi, než je pro nás obvyklé, což je třeba nebrat si osobně. Je taktické od začátku počítat s prostorem pro slevu, aby bylo kam ustupovat a obě strany se mohly cítit spokojené.

Vzdělanější Jordánci jsou zpravidla velmi tolerantní k evropským způsobům a k jiným vyznáním, a to i když jsou osobně konzervativními muslimy, na oplátku očekávají ovšem respekt k vlastní víře a zvykům. Jordánský obchodník se vši pravděpodobností nebude mít problém vést jednání se ženou, atmosféru ale určitě uvolní, pokud jsou oba týmy genderově vyrovnané, a to bez ohledu na to, kdo jednání vede. Podobně může pomoci i věkově rovnoměrné zastoupení. Počet členů záleží na typu jednání, ze strany jordánského partnera počítejte spíše s větším. Pro předejití případným rozpakům je lepší znát a přizpůsobit složení delegace, nepovažuje se za dotěrné se zeptat předem.

Je důležité počítat s tím, že pro jordánský protějšek (muže i ženu) může být z náboženských důvodů nepřijatelné podání ruky osobě opačného pohlaví stejně jako jiný sebemenší fyzický kontakt. Tuto situaci je třeba nebrat si osobně, v žádném případě to není výraz neúcty. K nabízení podání ruky je obecně třeba přistupovat zdrženlivě, v žádném případě by ruku neměla nabízet žena. Trapné situaci odmítnutí nabízené ruky se obvykle protějšek snaží předejít vyjádřením úcty mírnou úklonou s pravou rukou přiloženou na srdci. Pokud daná osoba použije tuto úklonu, určitě ruku nenabízejte a pozdravte stejným způsobem. Při obchodních jednáních je také zcela nevhodné nabízet alkohol. Ačkoli ho někteří Jordánci pijí, není to obvyklá a široce přijatelná společenská norma. Pro některé konzervativní muslimy je dokonce nepřijatelné i jen sedět u stolu, na němž je alkohol.

Pro jednání v Jordánsku je ideální standardní formální evropský oděv. U mužů i žen se v Jordánsku očekává zahalená minimálně horní část paží. Pokud má žena sukni, je projevem slušnosti a respektu délka alespoň po kolena. Zakrývat vlasy si není třeba, nedělají to ani některé Jordánky a od Evropanky to nikdo neočekává. Pozvání domů není neobvyklé, ale ani očekávatelnou samozřejmostí. Přichází obvykle až v rámci prohloubení kontaktů a dlouhodobějších dobrých vztahů. Sluší se přijít s květinou a reprezentativní bonboniérou.

4.4 Komunikace

Neznalost arabštiny není pro podnikání v Jordánsku významnou překážkou, v naprosté většině případů je možné jednat bez tlumočnicka v angličtině. Komunikovat v ní lze obvykle i se státními orgány, ovšem pro obchodníky je v podstatě samozřejmostí. Angličtina je relativně běžnou součástí života v Jordánsku, a to zejména v hlavním městě Ammánu. Pár zdvořilostních arabských frází může významně vylepšit dojem, zejména při osobním setkání. V Jordánsku se standardně již při prvním kontaktu (a to i písemnou formou) používá křestní jméno ve spojení s oslovením pane či paní (Mr. Jan, Mrs. Jana) nebo třeba i akademickým titulem (Dr. Youssef atd.). Jednání začíná řadou zdvořilostí, které se netýkají obchodu, jít hned k věci je považováno za neslušné a zbrklé. Od cizince se očekává ocenění místních památek, pohostinnosti, kuchyně atd., rozhodně je na místě zdržet se veškeré kritiky. Jordánci jsou hrdí na svoji zemi a je pro ně velmi osobní záležitostí, pokud někdo komentuje její nedostatky. Absolutně nepřípustné je jakkoli kritizovat krále a královskou rodinu, kontraproduktivní je vyjadřovat se i k vnitropolitické a ekonomické situaci země. Vzhledem k složité pozici Jordánska v palestinsko-izraelském konfliktu je strategické se vyhnout tomuto tématu i blízkovýchodní politice celkově. Citlivým tématem je i otázka etnicity. Většina obyvatel Jordánska je palestinského původu, někteří Jordánci se rádi spojují s původní kulturou, pro jiné to příjemné není. Zapovězeným tématem hovoří manželka, matka, dcery a obecně ženská část rodiny či konkrétní rodinné záležitosti. Je zcela nepřijatelné znevažovat islám, náboženské praktiky a obecně víru v Boha. Tolerance a projevovaný respekt především vůči křesťanství, které je v zemi minoritně zastoupeno, jsou jak široce rozšířené zejména mezi vzdělanou vrstvou, tak i oficiální politikou krále. Je třeba ale být velmi opatrný s ateismem a nejlépe se této hovoří na toto téma zcela vyhnout. S příchodem pandemie se v Jordánsku velmi rozšířila on-line forma komunikace, zejména v soukromé sféře. Osobní kontakt je však stále rozhodně lepší variantou, pokud je možný. Komunikace e-mailem je v pořádku, je třeba ale počítat s prodlevami v odpovědích. Telefonicky se věci obvykle vyřídí rychleji. V Jordánsku je nyní i ve formálním styku poměrně běžná a populární komunikace zprávami přes WhatsApp apod., a to i ještě před prvním setkáním. Reakce bývá rozhodně pružnější než přes e-mail.

4.5 Doporučení

Přístup na jordánský trh je pro zahraniční firmu poměrně komplikovaný, rozhodujícím faktorem bývá volba spolehlivého místního partnera. Místní obchodní komory mohou poskytnout užitečné rady. Pro jednání v Jordánsku je třeba hodně trpělivosti a smířit se s dlouhými byrokratickými procedurami i možnými časovými prodlevami v reakcích partnera. Po každém setkání dělá dobrý dojem reagovat písemným oceněním/poděkováním za schůzku, zejména v případě státních úředníků. Zásadní je s otevřenou myslí reagovat na možné kulturní rozdíly a nebrat si případné zádrhly osobně, obvykle nebývají zamýšleny jako urážka. Oproti našim standardům, e-mailová adresa z běžných prohlížečů není nutně známkou neseříznosti, někdy ji pro pracovní účely využívají i státní úředníci. I větší a zavedené firmy mohou mít nekvalitní nebo žádné webové stránky.

4.6 Státní svátky

Státními svátky s pevně daným datem jsou Nový rok (1. ledna), Svátek práce (1. května), Den nezávislosti (25. května) a Vánoce (25. prosince). Integrální součástí života v Jordánsku jsou náboženské svátky, jejichž načasování se mění v závislosti na lunárním kalendáři. Pokud není přímo volno, je pracovní doba během jejich trvání obvykle zkrácená, přičemž řada lidí si také vybírá dovolenou. Oficiální volné dny v rámci těchto svátků jsou dopředu určeny spíše přibližně, konkrétní data se ohlašují často až na poslední chvíli dle rozhodnutí místních náboženských autorit a proto se mohou v různých zemích i mírně lišit. Svátek oběti (Eid al-Adha) proběhne v Jordánsku v roce 2022 na přelomu druhého a třetího týdne v červenci. Islámský nový rok případně pravděpodobně na 30. července 2022, Den narození proroka Mohammeda by měl být slaven 8. října v roce 2022. Ramadán by měl v roce 2023 začít v předposledním březnovém týdnu (okolo 23. března) a skončit v posledním týdnu dubna (okolo 25. dubna).

5 Základní podmínky pro uplatnění českého zboží na trhu

Podkapitoly:

[5.1 Vstup na trh](#)

[5.2 Formy a podmínky působení na trhu](#)

[5.3 Marketing a komunikace](#)

[5.4 Problematika ochrany duševního vlastnictví](#)

[5.5 Trh veřejných zakázek](#)

[5.6 Platební podmínky, platební morálka a řešení obchodních sporů](#)

[5.7 Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria](#)

[5.8 Zaměstnávání občanů z ČR](#)

[5.9 Veletrhy a akce](#)

5.1 Vstup na trh

Jordánský trh už desetiletí funguje v úzké vazbě na západní trhy a státy Zálivu. I díky rozsáhlým preferencím plynoucím z obchodní dohody uzavřené s USA je zde velká konkurence amerického zboží. Stejně jako produktů ze Spojených arabských emirátů nebo Saudské Arábie, které jsou s Jordánskem a většinou ostatních arabských zemí součástí velkoryse pojaté Greater Arab Free Trade Area. Asociační dohoda s EU s Jordánskem, která vstoupila v platnost v roce 2002 a jejíž součástí jsou i tarify, této úrovně liberalizace nedosahuje. nyní probíhá reforma celního sazebníku, který by ho měl zjednodušit. Pro dovoz a vývoz je až na výjimky potřebná licence, která se obvykle uděluje automaticky, se zvláštními pravidly pro potraviny a léky. Vláda může plně nebo částečně vyhradit dovoz nebo vývoz kteréhokoliv zboží určitému ministerstvu, veřejné společnosti nebo specializované instituci. Také ad hoc omezuje vývoz některých, především zemědělských komodit. Pro dovoz jsou požadovány osvědčení o původu, vydané příslušnou institucí v zemi vývozce, konosament a u tranzitujícího zboží celní deklarace vydaná sousední zemí. Kupní cena a původ zboží musejí být uvedeny na fakturách a všech dalších dokumentech spolu s dopravným, pojištěním a dalšími náklady. Na všech fakturách musí být popis dováženého zboží v arabštině. Na výrobcích musí být označení země původu, např. „Made in Czech Republic“. Uvedení jiného než skutečného množství zboží ve faktuře může být pokládáno za pašování, trestané až trojnásobkem hodnoty cla. Kontrola vývozu je v působnosti Ministerstva financí a Ministerstva průmyslu a obchodu. Vývozní povolení není třeba k vývozu tranzitujícího zboží, zboží ze zón volného obchodu, zboží dočasně dovezeného nebo k reexportu.

Rozhodování, zda lze či nelze kterýkoli produkt dovést do Jordánska, je plně v rukou jordánského celního úřadu (Customs Department). V rámci celních procedur rozděluje odbavované zboží do zelené, oranžové a červené skupiny. Červenou do země nepustí, zelenou rovnou ano a z oranžové posílají vzorky k prozkoumání, zda odpovídá jordánským standardům a následně vydají verdikt. Neprodejné vzorky zdarma v hodnotě nižší než 100 jordánských dinárů (cca 3250 Kč) jsou osvobozeny od cel a daní, pokud je to více, je třeba klasické celní prohlášení prostřednictvím clearance company. Šetření o souladu s jordánskými standardy provádí za poplatek Jordanian Standards and Metrology Organization. Vyjádření této organizace je obecně jednou z cest k zvýšení naděje na průchodnost celním úřadem, vyloučit zařazení výrobku do oranžové řady a následně další šetření tím ale nelze.

5.2 Formy a podmínky působení na trhu

V Jordánsku nelze začít podnikat bez registrace u Ministerstva průmyslu, obchodu a zásobování, respektive u jemu podřízeného úřadu Companies Control Department, který má na starost dohled nad podnikatelskými subjekty a také spravuje veřejně dostupný přehled registrovaných společností (ovšem pouze v arabštině). Dle Companies Law č. 4/2002 je možné se registrovat jako 1) společnost s ručením omezeným 2) akciová společnost 3) komanditní společnost 4) joint venture 5) offshore společnost a 6) zahraniční pobočka. Číslo této registrace je základním identifikačním znakem pro jakoukoliv další firemní komunikaci v rámci Jordánska. V návaznosti na tuto registraci je třeba zřídit nový bankovní účet a vložit na něj alespoň 50 % počátečního kapitálu a následně se registrovat jako daňový plátec u úřadu pro daně z příjmu a prodeje (Income and Sales Tax Department). Pokud se společnost bude věnovat obchodním aktivitám, musí se navíc poté registrovat u obchodní komory, pokud průmyslovým, pak u průmyslové komory dle teritoriální příslušnosti. Všechny podniky musejí žádat o roční licence od příslušné municipality dle svého sídla. Také je třeba registrace u Social Security Office. Místní kancelář nebo reprezentace může provozovat v Jordánsku obchodní aktivitu, s tím, že nejméně polovina jejich zaměstnanců musí být místních.

5.3 Marketing a komunikace

Jordánský trh je již dlouho zvyklý na široký sortiment výrobků západního stylu, a to včetně jejichadekvátní prezentace. Obyvatelstvo s dostatečnou kupní silou, žijící především v hlavním městě Ammánu, má poměrně dobrý přehled o aktuálních světových trendech a zpravidla dává přednost značkám, které jsou již známé. Je poměrně obvyklé, že název a další informace o výrobku jsou uváděny jak v arabštině, tak v angličtině, a to i u většiny domácí produkce. U relevantních výrobků se očekává certifikát o halal původu. Základem komunikace s koncovým spotřebitelem by měla být jednoznačně arabština, kterou mohou doprovázet jednoduchá a srozumitelná hesla v angličtině.

Pro Jordánsko jsou běžné reklamy v západním stylu, ovšem s respektováním muslimských tabu, jako jsou odhalená těla, alkohol nebo náznaky intimity. Význam a prodej tištěných deníků a časopisů oproti elektronickým verzím rychle upadá a jako prostředek pro reklamní účely se využívají spíše okrajově i v Jordánsku. Klíčovými komunikačními kanály pro propagaci (nejen) spotřebního zboží se i vzhledem k průměrnému věku populace okolo 24 let stávají sociální sítě. Souběžně i v návaznosti na místní tradici důrazu na osobní doporučení roste popularita i počet místních influencerů. Klasické internetové nástroje, především kvalitní webové stránky, se zde nestihly příliš rozšířit, řada jordánských firem je stále nemá nebo rozhodně neodpovídají našim standardům. Mobilní aplikace určené pro e-commerce často vypadají a fungují mnohem lépe než tradiční e-shopy na webových stránkách.

Využití televizní reklamy v jordánských televizích nemusí mít očekávaný dopad. Díky absenci jazykové bariéry jsou zde sledované především komerční televizní kanály z arabsky mluvících okolních zemí. Nabídka místních televizních stanic je relativně chudá. Naši představa o komerční televizi orientované i na zábavu v jordánských podmínkách zhruba odpovídá pouze Roya TV, která má i kvalitní internetové zpravodajství (též v angličtině) a aktivní sociální sítě. Především v hlavním městě Ammánu, kde se nachází většina kupní síly celé země, se využívá často i výrazných outdoorových kampaní, od velkých světelných reklam, přes gigaboards na dálničních mostech až po reklamní spoty na obřích obrazovkách umístěných v luxusních nákupních centrech i vprostřed rušných křižovatek. Vzhledem k neexistenci klasických poštovních schránek se reklamní letáky nechávají za stěrači aut či pod vchodovou brankou. Marketingové společnosti (i s ohledem na chybějící legislativní ochranu) zcela oficiálně nabízí kampaně rozesláním e-mailů a sms.

U zboží, technologií nebo služeb orientovaných na specifický okruh zákazníků je vhodné prezentovat je na speciálně zaměřených akcích, výstavách, veletrzích či obchodních fórech. Osobní kontakt a představení produktů znamenají v Jordánsku hodně. Prezentační materiály většinou postačí v angličtině, plusové body však rozhodně přidává arabština, zvláště pokud jde o nabídku zaměřenou i na veřejný sektor.

Mezi nejznámější reklamní agentury patří Correct Marketing & Advertising (correctjordan.com), dále lze doporučit Jordan Walls (jordanwalls.com) pro outdoorové kampaně a pro sociální sítě Snapshots Media (která je úspěšnou a dobře známou firmou, aniž by měla webové stránky, což jen dokládá výše zmíněné informace).

5.4 Problematika ochrany duševního vlastnictví

Jordánsko se svým vstupem do Světové obchodní organizace (WTO) v roce 2000 automaticky zavázalo vůči ostatním členům organizace dodržovat závazky plynoucí z Dohody o obchodních aspektech práv k duševnímu vlastnictví (TRIPS). Jordánsko je také již od roku 1972 členem Světové organizace duševního vlastnictví (WIPO) a od roku 2017 signatářem mezinárodní Smlouvy o patentové spolupráci. Pro vztah mezi Jordánskem a ČR jsou závazná i ustanovení týkající se ochrany práv k duševnímu vlastnictví v Asociační dohodě EU a Jordánska, platné od roku 2002. Autorská práva chrání Copyright Protection Law č. 22/1992 a jeho poslední úprava zákonem č. 23/2014, nicméně až po jejich registraci u Národní knihovny, což je podřízená organizace jordánského Ministerstva kultury. Průmyslové vlastnictví řeší Law on Industrial Designs and Models č. 14/2000, Trademarks Law č. 33/1952 (dodatky – zákony č. 34/1999, č. 29/2007 a č. 15/2008), Patent Law č. 32/1999 (dodatky – zákony č. 71/2001 a č. 28/2007), Trade Names Law č. 9/2006, a Law on Geographical Indications č. 8/2000. Klíčovou institucí je Ministerstvo průmyslu, obchodu a zásobování, respektive pod něj spadající Ředitelství ochrany průmyslového vlastnictví a Registr patentů a obchodních značek. Zaregistrovat obchodní značku lze i u dvou soukromých subjektů, Abu Ghazaleh Intellectual Property a SABA&Co. Intellectual Property. Náklady na registraci se pohybují mezi 450 až 700 JOD. V oblasti ochrany práv k duševnímu vlastnictví nepatří Jordánsko mezi známé problémové země. Global Competitiveness Report hodnotí situaci v Jordánsku v rámci regionu jako jednu z nejlepších a ani USA necítily potřebu zařadit ho na tzv. Watch List. Samotná jordánská vláda považuje za hlavní problém v této oblasti, že se v zemi nadále prodávají padělané audiovizuální nosiče pocházející především ze zahraničí, a to navzdory vládním kampaním včetně těch přímo cílených na prodejny. Častým jevem je i nelegální software, okrajovým jevem je padělky značkového textilního zboží. Situaci se snaží řešit jordánský celní úřad, který spolu s policií vytvořil speciální jednotky pro odhalování a zabavování padělaného zboží. Vznikla také mezirezortní komise pro vymáhání autorských práv.

5.5 Trh veřejných zakázek

Jordánsko zatím nepřistoupilo k Dohodě o vládních zakázkách při WTO, řadu let si udržuje pouze status pozorovatele. Na české firmy se sice vztahují relevantní ustanovení Asociační dohody s EU, ty ale zdaleka nedosahují úrovně závazků z nových moderních obchodních dohod EU. Jordánsko oficiálně deklaruje svůj zájem na dosažení jednotného, otevřeného, srozumitelného a kontrolovatelného systému veřejných zakázek, což po něm požadují i světové finanční instituce v rámci svých podpůrných programů, novinkou je systém elektronického zadávání veřejných zakázek JONEPs (www.joneps.gov.jo). Nieméně realitou zůstává, že veřejné zakázky jsou bez spolehlivého místního partnera, který disponuje patřičnými, i nepsanými informacemi, prakticky nedosažitelné, přičemž neexistují centrální pravidla pro jejich zadávání. Klíčovým momentem mělo být přijetí směrnice o sjednocení vládních zakázek v roce 2019, její zavádění do praxe zatím ale pokročilo jen málo. Avizovaný výbor pro dohled a příslušné implementační útvary nebyly zatím ustanoveny, slibované zásadní reformy neprobíhají. Zastřešující institucí se měl stát speciální úřad pro vládní zakázky, spadající přímo pod premiéra – Government Procurement Department (www.gdp.gov.jo). Ten byl již ustaven sloučením dosud oddělených institucí pro zadávání vládních zakázek na zboží a služby a na léky a zdravotnické potřeb. Formálně pod něj také bylo zařazeno i velké množství různých komisí a výborů vyhlašujících vládní zakázky. Ty ale nadále postupují ve svých zaběhlých kolejích, což v konečném důsledku znamená, že v Jordánsku stále funguje přes padesát těžko srozumitelných systémů pravidel a požadavků, které se u jednotlivých zadavatelů často velmi liší. V neposlední řadě zůstává v platnosti také značné množství nejasných a někdy i protichůdných právních předpisů. Limitována bývá výše podílu zahraniční účasti, využití domácích zdrojů či uskutečnění části zpracovatelského procesu. Samotné procesy výběru vítěze nebývají příliš transparentní. V oblasti veřejných prací a inženýrských služeb se mohou účastnit pouze jordánské subjekty. Vlastní pravidla mají zvláštní ekonomické zóny, mohou je mít státní podniky a v podstatě kterákoli další státní instituce na nižší než vládní úrovni.

5.6 Platební podmínky, platební morálka a řešení obchodních sporů

Platební morálka jordánských firem nebývá problematická, zejména pokud jsou předem jasně stanoveny podmínky dodání i platby. To se týká i časového předpokladu splatnosti faktur, pokud není dáno smluvně, očekává se cca jeden měsíc, ale není to neměnným pravidlem. Vzhledem k tomu, že dlouhodobě obchodují především se západními společnostmi, jsou jordánské firmy do značné míry zvyklé respektovat obvyklé standardy mezinárodního obchodu, což znamená především platby ve formě akreditivu. Obchodní spory přísluší jordánským civilním soudům, které rozhodují podle místních zákonů, pokud smlouva nestanoví jiný právní základ. Spory lze řešit i prostřednictvím arbitrážní komise ustanovené při Jordánské obchodní komoře. Bohužel soudní cesta v Jordánsku je v každém případě běh na dlouhou trať s nejistým výsledkem. Problémem nejsou ani tak zásadní nedostatky jordánského právního řádu, jako nákladná a komplikovaná související byrokracie a především délka soudních řízení. Obojí přitom (nejen) Doing Business hodnotí jako jedny z horších i v rámci regionu Blízkého východu a severní Afriky. Obecně se v souvislosti s jordánskou justicí objevují také stížnosti na transparentnost a koherenci soudních rozhodnutí.

5.7 Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria

Pro příjezd do Jordánska je nutný cestovní pas s dobou platnosti alespoň 6 měsíců po plánovaném odjezdu a vízum, které lze koupit za 40 JOD po přeletu na letištích v Ammánu i v Aqabě, a to i kartou. Variantou je tzv. Jordan Pass zakoupený předem (www.jordanpass.jo) v ceně od 70 JOD, který funguje jako vízum a vstupné na řadu památek zároveň. O vízum lze požádat i Velvyslanectví Jordánska ve Vídni. Vízum platí 30 dnů, dá se prodloužit na cizinecké policii až na 90 dní. Výjezdovou daň při opuštění země činí 10 JOD, letenky ji zahrnují rovnou. Dále je třeba předem vyplněný a vytištěný příjezdový formulář (<https://www.visitjordan.gov.jo/form/>) a uzavřené cestovní zdravotní pojištění.

Možnosti pozemního vstupu se mění v závislosti na vývoji bezpečnostní situace. Aktuální stav (včetně možnosti pořídit vízum na místě) sdělí jordánské zastupitelské úřady. Při příjezdu motorovým vozidlem se musí předložit technický i mezinárodní řidičský průkaz a na hranicích zaplatit pojištění cca 40 USD/týden. Informace o dopravě z letiště do centra Ammánu jsou dostupné na www.amman-airport.com/transport.php. Na Zastupitelský úřad ČR je možné se dostat pouze autem. Městská hromadná doprava autobusy existuje omezeně v Ammánu a Irbidu, její systém je pro cizince obtížně srozumitelný. Standardní je doprava osobními automobily. Kvůli předem jasné ceně doporučujeme aplikace Uber a Careem oproti klasickým taxi. Pro pronájem i řízení auta je nutný mezinárodní řidičský průkaz.

Při ošetření je vyžadována platba předem (i s uzavřeným pojištěním), při hospitalizaci složení zálohy ve výši i několik desítek tisíc Kč. Obvykle lze hradit bankovní kartou. V Ammánu a turistických centrech (Aqaba, Mrtvé moře, Petra) jsou k dispozici kvalitní a luxusní hotely včetně renomovaných mezinárodních sítí. V těchto lokalitách lze běžně platit kartou i v menších obchodech a restauracích. Voda z vodovodní sítě by měla být zdravotně nezávadná, není však příliš chutná, a proto se standardně pitná voda kupuje balená. Její zakoupení není v obydlených oblastech žádný problém. Bezpečnost a specificky bezpečnost cizinců je pro Jordánsko prioritou, policie je vůči cizincům velmi vstřícná. V západní části země, kde se nachází většina památek, je situace dlouhodobě stabilizovaná a běžná kriminalita srovnatelná s ČR, rizikem je pohyb v oblastech hranic se Sýrií a Irákem.

5.8 Zaměstnávání občanů z ČR

Dle místního práva lze bez jordánského občanství získat v Jordánsku zaměstnání pouze prostřednictvím tzv. garanta, jímž může být výhradně subjekt, který je registrován u jordánského ministerstva průmyslu, obchodu a zásobování (což je místní obdoba obchodního rejstříku). Garant za něj přebírá do značné míry zodpovědnost vůči státu, bez něj nelze získat pracovní povolení ani povolení k pobytu v zemi, které je třeba každoročně obnovovat. Samotné povolení uděluje na žádost garanta ministerstvo práce, je k němu kromě vyplněných formulářů, kopie pasu a fotografie potřeba kladné vyjádření ministerstva vnitra, zdravotní prohlídka u příslušné instituce ministerstva zdravotnictví, pracovní smlouva a doklad o místním pojištění. Základní poplatek je 300 JOD + další menší administrativní poplatky. Zaměstnavatelé standardně odvádějí 14 % a zaměstnanci 7,5 % na sociální pojištění, odlišné podmínky jsou součástí pobídek pro vznik nových pracovních míst. Maximální délka smlouvy na dobu určitou je 5 let, zkušební doba je maximálně 3 měsíce. Průměrný plat je zhruba 545 JOD. Minimální mzda činí aktuálně 260 JOD v případě jordánských občanů, pro ostatní 245 JOD. Navíc jsou některé sektory jako např. textilní průmysl z minimální mzdy vyňaty úplně, totéž platí pro personál v domácnostech. V případě, že nejde o manuální práci s nízkým finančním i společenským ohodnocením, tak vzhledem k vysoké nezaměstnanosti vláda povoluje zaměstnávání cizinců spíše jen výjimečně, jsou přitom (v souladu se zákonem) uplatňovány rozdíly mezi arabskými a nearabskými uchazeči, některé sektory jsou z hlediska občanů ČR uzavřeny úplně. Podstatně jednodušší pravidla pro zaměstnávání cizinců jsou jednou z výhod poskytovaných investorům působícím v rámci speciálních ekonomických svobodných zón.

5.9 Veletrhy a akce

Nejvýznamnější akcí v Jordánsku je veletrh obranné a bezpečnostní techniky **SOFEX** (Special Operations Forces Exhibition and Conference, www.sofexjordan.com), který se koná se jednou za dva roky s podporou jordánského krále i armády. Kvůli pandemii odložený 13. ročník se uskuteční 31. října – 3. listopadu 2022 v přístavním městě Aqaba u Rudého moře.

Nejen firmám z oblasti energetiky je určen kombinovaný veletrh **SONEX/JIMEX** (www.sonex.jo a www.jimex.jo), který se koná každoročně na přelomu května a června. Část SONEX je primárně zaměřena na solární energetiku a další obnovitelné zdroje, JIMEX pak pokrývá energetický sektor komplexně, včetně související elektrotechnické a strojírenské nabídky.

Novou iniciativou v oblasti energetiky je **MENA-Europe Future Energy Dialogue** (mena-europe-energy.org), první ročník této konference proběhl na začátku června 2022.

V oblasti zemědělství a potravinářských produktů se lze prezentovat na výstavách **Sawsana**, **Vetrana** a **IRIS**, které pořádá Technical Consultancy Center (www.tc-center.com). V roce 2022 se uskuteční společně ve dnech 8. – 11. listopadu 2022 v Ammánu. Sawsana je zaměřena na rostlinnou produkci, Vetrana na veškeré aspekty živočišné výroby, přímo potravinám a potravinářské technologie je věnována výstava IRIS.

Pro ICT sektor je klíčovou akcí **MENA ICT Forum**, které se koná jednou za dva roky a jehož další ročník je naplánován na 16. – 17. listopadu 2022 u Mrtvého moře (www.menaictforum.com).

6 Kontakty

Podkapitoly:

[6.1 Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu](#)

[6.2 Praktická telefonní čísla \(záchranka, policie, požárníci, infolinky, apod.\)](#)

[6.3 Důležité internetové odkazy a kontakty](#)

6.1 Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu

Velvyslanectví ČR v Jordánsku

Adresa (lokalita): Ammán, čtvrť Abdoun, Halab street 34 (poblíž Abdoun Circle)

Poštovní adresa: P.O.Box 2213, Amman 11181, Jordan

Telefon: + 962 6 5927051-2

E-mail: amman@embassy.mzv.cz

Web: www.mzv.cz/amman

Facebook: <https://www.facebook.com/CzechEmbassy.Amman>

E-mail obchodního oddělení: commerce_amman@mzv.cz

E-mail konzulárního oddělení: consulate_amman@mzv.cz

Pracovní doba: neděle – čtvrtek od 9:30 do 18:00 SEČ

Spojení z letiště a z centra města:

Letiště Queen Alia International Airport je od velvyslanectví vzdáleno okolo 30 km, což znamená zhruba půl hodiny cesty autem. Pro dopravu z letiště na velvyslanectví je možné využít běžné taxi (žlutá barva, cenu je dobré domluvit si předem), či raději aplikaci Uber či Careem (obvykle lepší, předem jasně daná cena i vyšší komfort než běžný taxík). Na letišti jsou dostupná i tzv. servisní taxi (bílá barva), která nabírají cestující do zaplnění míst. Možností je také autobus Airport Express, jehož nejbližší zastávka od velvyslanectví (Fourth Circle) je vzdálená cca 2km, dále je nutné vzít si taxi. Podrobné a aktuální informace o dopravě z letiště jsou dostupné na <https://www.amman-airport.com/transport.php>. Také pro cestu z centra a obecně pohyb po městě je vhodným dopravním prostředkem taxi, podmínky pro pěší přesuny jsou značně ztížené, chodníky a přechody pro chodce nejsou samozřejmostí. V Ammánu existuje MHD (autobusy), nelze ji ale cizinci doporučit, neboť její systém je obtížně srozumitelný a jízdny řády jsou jen velmi přibližné.

Agentury CzechTrade, CzechInvest či CzechTourism nejsou v Jordánsku zastoupeny.

6.2 Praktická telefonní čísla (záchranka, policie, požárníci, infolinky, apod.)

911 – tísňové volání (policie, záchranka, hasiči) - lze se domluvit i anglicky

117777 nebo 656 903 86 – turistická policie (24 hodin denně, angličtina)

190 – dopravní nehody

191 – kriminální policie

193 – záchranná služba

194 – dálniční policie

196 – imigrační policie (vízové a pobytové náležitosti)

199 – hasiči

6.3 Důležité internetové odkazy a kontakty

Oficiální stránky krále: www.kingabdullah.jo

Vláda: portal.jordan.gov.jo ; www.pm.gov.jo

Ministerstvo zahraničních věcí: www.mfa.gov.jo; e-mail: mofa@fm.gov.jo

Ministerstvo průmyslu, obchodu a zásobování: www.mit.gov.jo; e-mail: info@mit.gov.jo

Ministerstvo investic: <https://www.moin.gov.jo/en/home-new/>; e-mail: info@moin.gov.jo

Ministerstvo plánování a mezinárodní spolupráce: www.mop.gov.jo/Default/En ; e-mail: mop@mop.gov.jo

Ministerstvo financí: mof.gov.jo/Default/En ; e-mail: info@mof.gov.jo

Ministerstvo vnitra: moi.gov.jo/Default/En ; e-mail: info@moi.gov.jo

Ministerstvo spravedlnosti: www.moj.gov.jo ; feedback@moj.gov.jo

Ministerstvo dopravy: www.mot.gov.jo/Default/En ; info@mot.gov.jo

Ministerstvo vody a zavlažování: mwi.gov.jo ; e-mail: info@mwi.gov.jo

Ministerstvo digitální ekonomiky a podnikání: www.modee.gov.jo/Default/En ; e-mail: modee@modee.gov.jo

Ministerstvo energetiky a minerálních zdrojů: memr.gov.jo/Default/En; e-mail: memr@memr.gov.jo

Ministerstvo práce: www.mol.gov.jo ; e-mail: info@mol.gov.jo

Ministerstvo zdravotnictví: www.moh.gov.jo; e-mail: info@moh.gov.jo

Ministerstvo zemědělství: www.moa.gov.jo; e-mail: agri@moa.gov.jo

Ministerstvo vysokoškolského vzdělávání a výzkumu: www.mohe.gov.jo ; e-mail: mohe@mohe.gov.jo

Ministerstvo veřejných prací a bydlení: www.mpwh.gov.jo ; e-mail: mpwh@mpwh.gov.jo

Ministerstvo regionální správy: www.mma.gov.jo ; e-mail: dewan@mma.gov.jo

Ministerstvo sociálního rozvoje: www.mosd.gov.jo ; e-mail: contact@mosd.gov.jo

Ministerstvo turismu a památek: www.mota.gov.jo ; e-mail: tourism@mota.gov.jo

Ministerstvo náboženských záležitostí a správy svatých míst: www.awqaf.gov.jo ; e-mail: awqaf@awqaf.gov.jo

Ministerstvo kultury: culture.gov.jo ; e-mail: info@culture.gov.jo

Ministerstvo školství: moe.gov.jo ; e-mail: moecs@moe.gov.jo

Ministerstvo životního prostředí: www.moenv.gov.jo/Default/En ; e-mail: info@moenv.gov.jo

Ministerstvo politických a parlamentních záležitostí: www.moppa.gov.jo ; e-mail: info@mopd.gov.jo

Ministerstvo mládeže: www.moy.gov.jo ; e-mail: web@moy.gov.jo

Central Bank of Jordan: www.cbj.gov.jo

Jordan Enterprises Development Corporation: www.jedco.gov.jo

Government Procurement Department: www.gdp.gov.jo

Jordan Online E-Procurement System: www.joneps.gov.jo

Jordan Customs Department: www.customs.gov.jo

SOUHRNNÁ TERITORIÁLNÍ INFORMACE - JORDÁNSKO

General Sales and Income Tax Department: www.gst.gov.jo

Jordan Chamber of Commerce: www.jocc.org.jo

Jordan Chamber of Industry: www.jci.org.jo

Amman Chamber of Commerce: www.ammanchamber.org.jo

Amman Chamber of Industry: www.aci.org.jo

Jordanian Businessmen Association: en.jba.com.jo

Jordan Europe Business Association: www.jeba.org.jo

Jordan Atomic Energy Commission: www.jaec.gov.jo

Jordan Design and Development Bureau (nejdůležitější státní zbrojovka): www.joddb.com

Amman Stock Exchange: www.ase.com.jo

Jordan Free Zones: www.free-zones.gov.jo

Aqaba Special Economic Zone: www.aqabazone.com

Jordan Tourism Board: www.visitjordan.com

Jordan News Agency Petra (státní tisková agentura, i anglicky): petra.gov.jo

Jordan Times (deník, anglicky): www.jordantimes.com

Jordan News (deník, anglicky): www.jordannews.jo

internetové zpravodajství TV Roya v angličtině: en.royanews.tv